

..... **حقوق آزادی اطلاعات در ایران (جلد اول)**

شرح و تفسیر کاربردی

«قانون دسترسی و انتشار آزاد اطلاعات»

www.ketab.ir

دکتر محسن اسماعیلی

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور

: اسماعیلی، محسن، ۱۳۴۴ -
: حقوق آزادی اطلاعات در ایران/محسن اسماعیلی؛ ویراستار
محمدرضا قاضی زاهدی.

مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک

: تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، انتشارات، ۱۴۰۰ -
ج.
دوره ۹: ۳۲۱-۴۵۲-۶۰۰-۹۷۸
ج. ۱: ۳۲۴-۴۵۲-۶۰۰-۹۷۸
ج. ۲: ۳۲۷-۴۵۲-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
مندرجات

: فیا
: کتابنامه.
ج. ۱. شرح و تفسیر کاربردی «قانون دسترسی و انتشار آزاد
اطلاعات». ج. ۲. مراحل، مستندات و مدارک پشتیبان تصویب
«قانون دسترسی و انتشار آزاد اطلاعات»

موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
شناسه انفرادی

: آزادی اطلاعات
: آزادی اطلاعات -- ایران -- Freedom of information
: آزادی اطلاعات (حقوق بین الملل)
: Freedom of information (International law)
: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، انتشارات

رده بندی کتبه
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
اطلاعات رکورد کتابشناسی

K۳۲۵۵
۳۴۲/۰۸۵۳
۷۶۶۱۴۹۸

www.ketab.ir

پژوهشگاه ملی فرهنگ و تاریخ
دانشگاه تهران

معاونت فرهنگی

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات با همکاری جهاد دانشگاهی
عنوان: حقوق آزادی اطلاعات در ایران (جلد اول): شرح و تفسیر کاربردی «قانون دسترسی
و انتشار آزاد اطلاعات»

نویسنده: دکتر محسن اسماعیلی (دانشیار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران)
ویراستار: محمدرضا قاضی زاهدی
طراح جلد: زهرا زاهدی
صفحه‌آرا: حسین آذری

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۴۰۰
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۴۰ هزار تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۲-۳۲۴-۰
شابک دوره ۹: ۳۲۱-۴۵۲-۶۰۰-۹۷۸

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است.
در صورت تخلف، پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، پایین‌تر از میدان ولی عصر (عج)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
صندوق پستی: ۶۲۲۷۲ - ۱۴۱۵۵، تلفن: ۸۸۹۰۲۲۱۳، دورنگار: ۸۸۸۹۳۰۷۶، Email: nashr@nicac.ac.ir

فهرست مطالب

۱.....سخن ناشر

۳.....مقدمه

فصل اول: تعاریف و کلیات

۱۵.....مقدمه

۱-۱.....گفتار اول: اصطلاح‌شناسی

۱-۲.....گفتار دوم: مبانی و اصول حاکم بر این قانون

فصل دوم: آیین دسترسی به اطلاعات

۴۳.....مقدمه

۲-۱.....گفتار اول: تشریفات و قواعد شکلی

۲-۲.....گفتار دوم: احکام و قواعد ماهوی

فصل سوم: ترویج شفافیت

۷۵.....مقدمه

۳-۱.....گفتار اول: الزام به انتشار حقوق یا تکالیف عمومی

۳-۲.....گفتار دوم: الزام به انتشار اطلاعات اساسی

۳-۳.....گفتار سوم: الزام به انتشار گزارش سالانه

۳-۴.....گفتار چهارم: الزام به کارگیری واحد اطلاع‌رسانی

فصل چهارم: استثنائات دسترسی به اطلاعات

مقدمه	۱۰۱
۱-۴. گفتار اول: مبانی و انواع استنهاها	۱۰۳
۲-۴. گفتار دوم: اسرار دولتی (اطلاعات طبقه‌بندی‌شده)	۱۰۷
۳-۴. گفتار سوم: اطلاعات مربوط به حریم خصوصی	۱۱۳
۴-۴. گفتار چهارم: حمایت از سلامتی و اطلاعات تجاری	۱۲۱
۵-۴. گفتار پنجم: سایر موارد	۱۲۳
۶-۴. گفتار ششم: اطلاعاتی که هیچ‌گاه نمی‌توان پنهان کرد	۱۲۵
۷-۴. گفتار هفتم: اطلاعاتی که هیچ‌گاه نمی‌توان افشا کرد	۱۲۹
۸-۴. گفتار هشتم: قاعده مراعات حداکثری آزادی اطلاعات و آثار آن	۱۳۳

فصل پنجم: کمیسیون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات

مقدمه	۱۳۷
۱-۵. گفتار اول: مبانی و اهداف تشکیل کمیسیون	۱۳۹
۲-۵. گفتار دوم: وظایف و کارکردهای کمیسیون	۱۴۳
۳-۵. گفتار سوم: اعضای کمیسیون	۱۴۹
۴-۵. گفتار چهارم: ساختار اداری و مدیریتی کمیسیون	۱۵۱
۵-۵. گفتار پنجم: فقدان مرجع و سازوکار رسیدگی به شکایت‌ها	۱۵۵
۶-۵. گفتار ششم: چگونگی رسیدگی به شکایت در سایر کشورها	۱۵۹

فصل ششم: مسئولیت‌های مدنی و کیفری

مقدمه	۱۶۷
۱-۶. گفتار اول: مفهوم مسئولیت و انواع آن	۱۶۹
۲-۶. گفتار دوم: آثار مسئولیت مدنی ناشی از نقض این قانون	۱۷۵
۳-۶. گفتار سوم: آثار مسئولیت کیفری ناشی از نقض این قانون	۱۸۷
۴-۶. گفتار چهارم: آخرین حکم؛ لزوم تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی	۱۹۹

پیوست‌ها	۲۰۱
فهرست منابع	۲۳۵

سخن ناشر

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات با هدف رفع نیازهای پژوهشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، نزدیک به دو دهه است که با رویکرد مسئله‌محوری به دنبال شناخت مشکلات حوزه فرهنگ و هنر، شناسایی قابلیت‌ها و ظرفیت‌ها و ارائه راهبردها و راهکارهای مناسب برای حل مشکلات و نیز توسعه قابلیت‌ها در مسیر تعالی فرهنگی کشور است.

این پژوهشگاه، با سه پژوهشکده فرهنگ، پژوهشکده هنر و پژوهشکده ارتباطات در تعامل و همکاری با صاحب‌نظران و اندیشمندان حوزه فرهنگ و هنر، ضمن اجرا و نظارت بر طرح‌های پژوهشی مورد نیاز، اقدام به برگزاری نشست‌ها، همایش‌های علمی، جلسات نقد و گفتگو و نیز جشنواره پژوهش فرهنگی سال می‌نماید.

علاوه بر این، دفتر طرح‌های ملی پژوهشگاه نیز، به‌عنوان متولی انجام مطالعات فرهنگی و اجتماعی در سطح ملی، ضمن اجرای نظرسنجی‌های مورد نیاز، به اجرای پیمایش‌های ملی نظیر پیمایش ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان؛ مصرف کالاهای فرهنگی؛ سواد رسانه‌ای؛ وضعیت فرهنگی، اجتماعی و اخلاقی جامعه ایران و سنجش سرمایه اجتماعی کشور اقدام می‌نماید.

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، تلاش دارد تا مجموعه دستاوردهای

پژوهشی خود را با هدف تحقق عدالت فرهنگی و دسترسی همه پژوهشگران و سیاست‌گذاران فرهنگی کشور، منتشر نماید. از این رو انتشارات پژوهشگاه طی مدت فعالیت خود تاکنون، آثار پژوهشی متعدد و متنوعی را در قالب «کتاب»، «گزارش پژوهش»، «گزارش نظرسنجی» و «گزارش راهبردی» منتشر کرده است. پژوهشگاه همچنین، انتشار فصلنامه علمی پژوهشی «مطالعات فرهنگ ارتباطات» و نیز چاپ آثار برگزیده جشنواره فرهنگی سال را در کارنامه خود دارد.

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ضمن استقبال، تعامل، همکاری و همفکری با استادان، نخبگان و پژوهشگران حوزه فرهنگ، هنر و رسانه، امیدوار است با انتشار دستاوردهای پژوهشی خود بتواند به «مرجع پژوهش» در حوزه فرهنگ و هنر ایران و نیز پایگاهی برای اندیشمندان و دلسوزان این عرصه تبدیل شود.

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات